

ПДВ не по-європейськи:

- неприйняття таблиць платника ПДВ
- строки реєстрації податкових накладних
- штрафи за несвоєчасну реєстрацію

- Зареєстрована податкова накладна є достатньою підставою для нарахування сум податку, що відносяться до податкового кредиту:

«Податкова накладна, складена та зареєстрована в Єдиному реєстрі податкових накладних платником податку, який здійснює операції з постачання товарів/послуг, є для покупця таких товарів/послуг підставою для нарахування сум податку, що відносяться до податкового кредиту.

Податкова накладна та/або розрахунок коригування до неї, складені та зареєстровані після 1 липня 2017 року в Єдиному реєстрі податкових накладних платником податку, який здійснює операції з постачання товарів/послуг, є для покупця таких товарів/послуг достатньою підставою для нарахування сум податку, що відносяться до податкового кредиту, та не потребує будь-якого іншого додаткового підтвердження».
(абзац 2 та 3 п. 201.10 ПКУ)

(!) АЛЕ

Наразі питання ПДВ загалом (і йдеться не тільки про бюджетне відшкодування)
керується в ручному режимі.

Право на податковий кредит ще треба «завоювати»!

Підтвердження податкового кредиту

Документ повинен бути:

- ✓ Підписаний уповноваженою особою;
- ✓ Відображати достовірні відомості;
- ✓ Містити дату складання документу.

Фактично встановлення додаткових вимог:

подається Таблиця даних платника податку, пояснення, первинні документи, а при блокуванні податкової накладної – весь процес збору і подання документів починається заново.

Додаткові вимоги...

Хм, а чи відповідає це
європейському
законодавству?

Що нам каже законодавство?

Податковий кодекс України

Яка така Таблиця даних платника ПДВ?

Де визначено обов'язок з її подання?

Постанова КМУ №1165 від 11.12.2019 року

Платник податку **має право** подати до ДПС таблицю даних платника податку за встановленою формою.

При цьому подавати Таблицю можна і без наявності факту зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в ЄРПН.

**(!) фактично платники податків
вимушені діяти «на упередження»:**

Заздалегідь з метою упередження блокування податкових накладних подається:

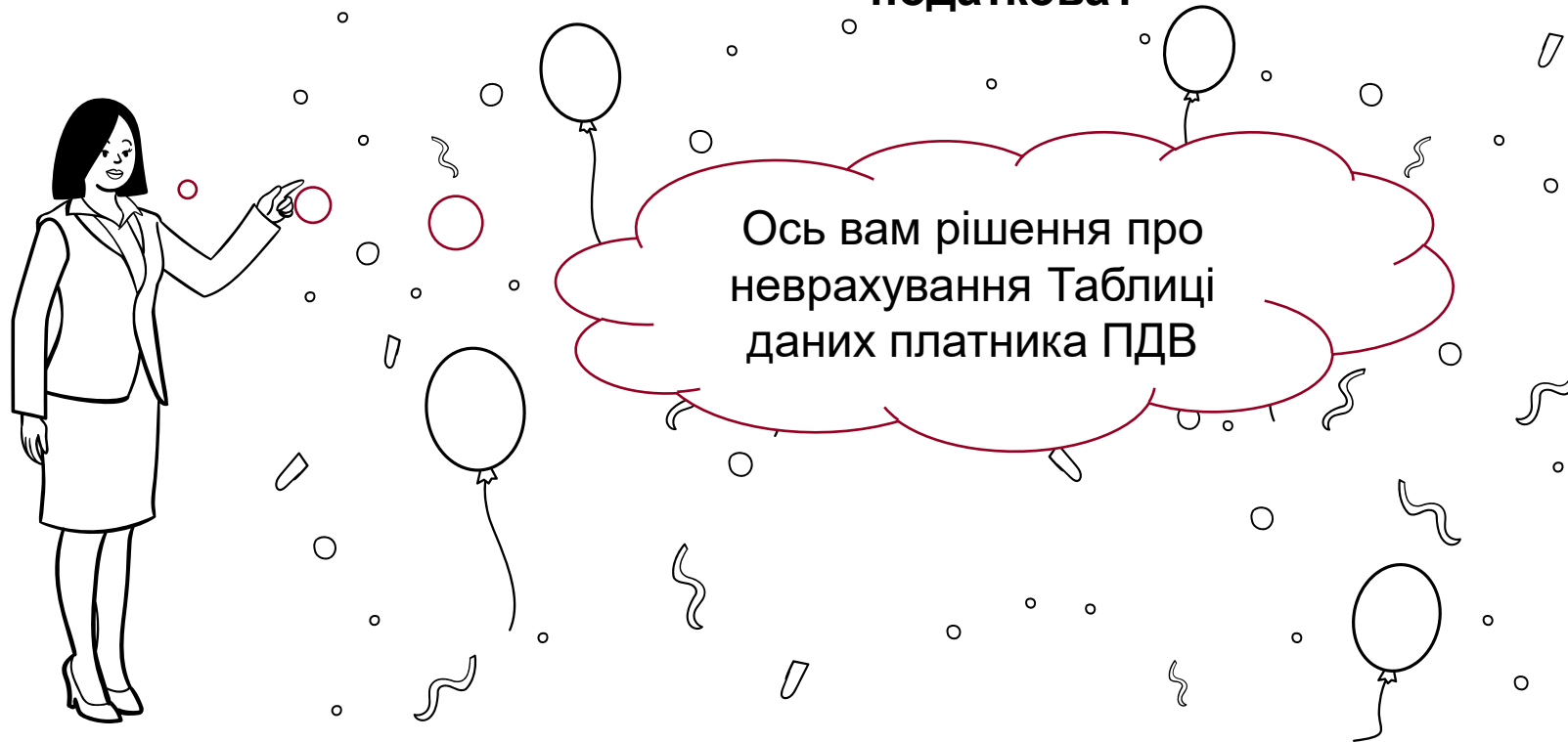
Таблиця даних платника податку

з поясненням, де зазначається вид діяльності, з посиланням на податкову та іншу звітність платника податку.

Документи, документи, документи і ще раз документи, щоб з'явився шанс на врахування його Таблиці комісією регіонального рівня.

**Зробили все, що від нас залежало, а що робить
податкова?**

А які підстави для цього?

Постанова КМУ №1165 в п. 17 встановлює наступні обов'язкові вимоги для контролюючого органу при прийнятті рішення про неврахування Таблиці платника:

«У рішенні про неврахування таблиці даних платника податку в обов'язковому порядку зазначається причина такого неврахування.

У разі прийняття рішення про неврахування таблиці даних платника у відповідних полях рішення зазначається детальна інформація, що стала підставою для неврахування таблиці даних платник податку, а саме: тип операції (придбання/постачання), період здійснення господарської операції, код згідно з УКТЗЕД/ДКПП/умовним кодом товару, податковий номер платника податку, **задіяного в ризиковій операції**, дата **включення платника податку**, **задіяного в ризиковій операції**, **до переліку платників, які відповідають критеріям ризиковості платника податку»**.

**Тобто тут йдеться про операції з так званими
«ризиковими» контрагентами**

ДЕ ІНШІ ПІДСТАВИ?

Фактично контролюючий орган необмежений у визначенні підстав для прийняття рішення про неврахування Таблиці, що впливає з наступного.

Витяг з Рішення про врахування/неврахування таблиці даних платника податку на додану вартість:

Підстави:

☐ наявність в контролюючих органах податкової інформації, що свідчить про здійснення платником податку ризикових операцій

☐ прийнято рішення про відповідність критерію ризиковості платника податку згідно з пунктом ____ (зазначається пункт 1-5) додатка 1 до Порядку зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2019 р. № 1165;

☐ виявлення невідповідності визначених платником податку в таблиці даних видів діяльності наявним у платника податку основним засобам:

(розшифрувати)

☐ інше _____

(зазначити причини неврахування таблиці даних платника податку)

Потенційно контролюючий орган, маючи принципову позицію не враховувати Таблицю того чи іншого платника, завдяки критерію «інше» може з **будь-яких підстав** відмовляти платнику у врахуванні його Таблиці.

Oh, here we go again...

Платник податків подав
Таблицю даних з поясненнями і
документами

Платник подає знову повний пакет
документів, але вже на
розблокування реєстрації податкової
накладної

Податкова Таблицю даних **НЕ**
прийняла

Підійшов строк реєстрації ПН
—
ПН заблокована

Як насправді працює система ...

Керівниця податкової служби міста Києва викрита на багатомільйонних оборудках

«Зокрема, виконуюча обов'язки начальника київської податкової є Головою Комісії з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних Головного управління Державної податкової служби у місті Києві.

Вона разом з іншими членами комісії без законних на те підстав приймала рішення про відповідність або невідповідність критеріям ризиковості платників податків, що спричинило тяжкі наслідки».

- Як бачимо, передбачений Постановою КМУ №1165 рівень дискреції надає посадовим особам контролюючого органу поле для зловживань та збагачення.

Не врахували Таблицю, що робити?

(1) Загалом, в разі неврахування Таблиці даних платника податків, платник має право подати її повторно.

Чи це ефективно – питання риторичне

(2) Водночас рішення про неврахування Таблиці даних може бути оскаржене в адміністративному або судовому порядку.

➤ При цьому, як це передбачено в п. 22 Постанови КМУ №1165:

«22. Таблиця даних платника податку враховується у разі надходження до контролюючого органу рішення суду про скасування рішення про неврахування таблиці даних платника податку, яке набрало законної сили».

Не врахували Таблицю, а що ж тоді робити?

Судове оскарження рішення про неврахування Таблиці є, скоріше, неефективним:

- з ліквідацією ОАС м. Києва розгляд справ щонайменше по платниках податків в м. Києві може затягнутися на роки,
- несе в собі зайвий фінансовий та адміністративний тягар для платника податків,
- не дозволить оперативно вирішити питання розблокування / не допущення блокування податкових накладних.

Проблема платника не зовсім-то і вирішується

Як наслідок, платники змушені стукатися в зачинені двері знову і знову, подаючи Таблицю заново, сподіваючись на інший результат

Не врахували Таблицю, а що ж тоді робити?

- Покупцям не боятися зупинки реєстрації податкових накладних.
Передбачати в договорах положення, що частина оплати вартості товару в розмірі, що відповідає сумі ПДВ, сплачується контрагенту після реєстрації податкової накладної в ЄРПН.
- Постачальникам не визнавати податкові зобов'язання з ПДВ по заблокованим податковим накладним з посиланням на те, що податкова накладна складається в момент виникнення зобов'язань.
Якщо податковий орган заперечує правомірність реєстрації податкової накладної, то тим самим імпліцитно він, виходить, заперечує і виникнення у постачальника зобов'язань з ПДВ.

Якщо податковий орган блокує реєстрацію податкових накладних, не приймає Таблицю даних платника, то такий підхід має створювати клопіт для самої податкової

Докладніше в наших матеріалах:

[«Закон 2260: як і чому бізнес опинився «крайнім» у вирішенні проблем з СЕА ПДВ та реєстрацією податкових накладних?»](#)

[«Справи про блокування/додаткові вимоги при реєстрації ПН з погляду природи ПДВ як непрямого податку.](#)

[Чи може покупець оскаржувати блокування реєстрації накладної?»](#)

I. Продовжено строк реєстрації податкових накладних

Закон № 2876-IX від 12 січня 2023 року «Про внесення змін до розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України щодо відновлення обмеження перебування гравального бізнесу на спрощеній системі оподаткування» (набрав чинності 08.02.2023 року) передбачив наступні зміни:

«89. Тимчасово, **протягом дії воєнного стану в Україні**, введеного Указом Президента України “Про введення воєнного стану в Україні” від 24 лютого 2022 року N 64/2022, затвердженим Законом України “Про затвердження Указу Президента України “Про введення воєнного стану в Україні” від 24 лютого 2022 року N 2102-IX, **та шести місяців після місяця, в якому воєнний стан буде припинено або скасовано**, реєстрація податкових накладних та/або розрахунків коригування до податкових накладних у Єдиному реєстрі податкових накладних здійснюється з урахуванням таких граничних строків:

для податкових накладних/розрахунків коригування до податкових накладних, складених з 1 по 15 календарний день (включно) календарного місяця, - **до 5 календарного дня (включно) календарного місяця, наступного за місяцем, в якому вони складені;**

для податкових накладних/розрахунків коригування до податкових накладних, складених з 16 по останній календарний день (включно) календарного місяця, - **до 18 календарного дня (включно) календарного місяця, наступного за місяцем, в якому вони складені;**

для розрахунків коригування, складених постачальником товарів/послуг до податкової накладної, що складена на отримувача - платника податку, в яких передбачається зменшення суми компенсації вартості товарів/послуг їх постачальнику, - **протягом 18 календарних днів з дня отримання такого розрахунку коригування до податкової накладної отримувачем (покупцем)».**

Цим законодавець продовжив (порівняно з дотеперішнім) строк реєстрації податкової накладної:

- на 5 днів для ПН / РК, складених у першій половині місяця,
- на 3 дні для ПН / РК, складених у другій половині місяця.

Чому продовження *різне* для першої і другої половини місяця?

Мабуть, з огляду на строки для подання декларації з ПДВ. Якщо продовжити строки реєстрації для накладних другої половини місяця таким же чином, як для першої, то тоді крайній строк приходить на дату подання декларації. І як тоді отримувач накладних мав би встигнути врахувати їх у своїй декларації?

Однак це нелогічно. Продовження мало б бути однаковим. А скорочення часу між крайньою датою для реєстрації накладних і датою подачі декларації, в якій ці накладні мають бути враховані, такі додатково ускладнює життя платникам податку.

! Правильніше, мабуть, було б продовжити строки реєстрації однаково і для першої, і для другої половини місяця, при цьому продовживши строки для подання податкової декларації.

II. Встановлено особливості застосування штрафів за несвоєчасну реєстрацію ПН / РК під час воєнного стану

Закон № 2876-IX від 12 січня 2023 року також вносить зміни до Перехідних положень ПКУ щодо особливостей застосування штрафів за несвоєчасну реєстрацію ПН / РК під час воєнного стану:

«1. 90. Тимчасово, **протягом дії воєнного стану в Україні**, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-IX, **та шести місяців після місяця, в якому воєнний стан буде припинено або скасовано, штраф за порушення платниками податку на додану вартість граничного строку, передбаченого пунктом 89 цього підрозділу для реєстрації податкової накладної та/або розрахунку коригування до такої податкової накладної в Єдиному реєстрі податкових накладних, встановлюється у розмірі:**

2 відсотки суми податку на додану вартість, зазначеної в таких податкових накладних/розрахунках коригування, - у разі порушення строку реєстрації **до 15 календарних днів**;
5 відсотків суми податку на додану вартість, зазначеної в таких податкових накладних/розрахунках коригування, - у разі порушення строку реєстрації **від 16 до 30 календарних днів**;
10 відсотків суми податку на додану вартість, зазначеної в таких податкових накладних/розрахунках коригування, - у разі порушення строку реєстрації **від 31 до 60 календарних днів**;
15 відсотків суми податку на додану вартість, зазначеної в таких податкових накладних/розрахунках коригування, - у разі порушення строку реєстрації **від 61 до 365 календарних днів**;
25 відсотків суми податку на додану вартість, зазначеної в таких податкових накладних/розрахунках коригування, - у разі порушення строку реєстрації **на 366 і більше календарних днів».**

Тобто загалом штрафи за несвоєчасну реєстрацію ПН / РК знижено доволі суттєво для незначних затримок у реєстрації (на 80 % для випадків порушення строку реєстрації до 15 календарних днів).

Однак для суттєвих затримок такі штрафи залишаються на відчутному рівні аж до 25 % для затримок на рік і більше.

А з якого часу і як все наведене вище буде застосовуватися?

Податкова

Нові строки реєстрації в ЄРПН застосовуються до податкових накладних/розрахунків коригування, граничний термін реєстрації в ЄРПН яких припадає на період з дати набрання чинності Законом № 2876 (тобто з датою складання починаючи з 16 січня 2023 року), та діють тимчасово, протягом дії воєнного стану в Україні та шести місяців після місяця, в якому воєнний стан буде припинено або скасовано.

<https://tax.gov.ua/media-tsentrl/novini/653030.html>

VS

- Нові положення застосовуються, як прямо в них вказано:

«**протягом дії воєнного стану в Україні**, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року N 64/2022...».

- Є підстави вважати, що платники податків взагалі не мають зазнавати запроваджених штрафних санкцій, оскільки:
- ✗ Відсутні в діях платника податків такі обов'язкові складові податкового правопорушення як (1) протиправність (дії чи бездіяльності) та (2) винність;
 - ✗ Застосування штрафів за несвоєчасну реєстрацію ПН / РК є порушенням принципу пропорційності (точніше кажучи – непропорційності) санкцій за порушення, яке відбувається не з вини платника податків, враховуючи, що платники податків наразі здійснюють діяльність у виключних несприятливих умовах та, що найважливіше, відсутність будь-якої шкоди для Державного бюджету України.
 - ✗ Застосування штрафів за несвоєчасну реєстрацію ПН суперечить законодавству Європейського Союзу, яке також має братися до уваги.

Директива Ради 2006/112/ЄС від 28 листопада 2006 року не містить вимог реєструвати ПН. Єдиною вимогою в Директиві ЄС з ПДВ є надання відповідної ПН покупцю, а встановлення / покладення на платників податків будь-яких додаткових вимог у зв'язку з ПН – забороняється.

Дякуємо за увагу!

Юлія Кривомаз,
старший радник КМ Партнери

КМ ПАРТНЕРИ
PARTNERS

вул. Паньківська 5, 5-й поверх
Київ, 01033, Україна
www.kmp.ua, www.wts.ua

тел.: +38(044) 490 71 97
факс: +38(044) 492 88 59
admin@kmp.ua